

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-02-12
Besvaras senast
2025-02-19 kl. 12.00

Till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2024/25:774 Sjöfartsverkets ekonomiska situation

Sjöfartsverket är ett affärsverk som i huvudsak finansieras av avgifter. Coronapandemin innebar lägre intäkter från sjöfartsavgifter på grund av minskad aktivitet i ekonomin. Åren efter pandemin har kantats av hög inflation och lågkonjunktur. I årsredovisningen för 2023 meddelades att rörelseresultatet var drygt 400 miljoner kronor sämre än 2022. I den senaste delårsrapporten för tredje kvartalet 2024 prognostiserades ett underskott för helåret på hela 476 miljoner kronor.

Med andra ord har Sjöfartsverket stora ekonomiska problem. Verket har försökt möta detta delvis genom att höja avgifterna. Exempelvis höjs startavgiften för lotsning med hela 25 procent för 2025. Farledsavgifterna höjs med 5,75 procent, samtidigt som klimatkompensationen som gick direkt till att rabattera avgiften för sjöfarten avskaffats av regeringen från i år.

Myndighetens åtgärder för att få ordning på ekonomin kan tyckas nödvändiga, men det finns samtidigt en gräns för vad den redan ansträngda sjöfartssektorn i Sverige kan mäta med. Sjöfartsverket kan och får inte höja avgifterna alltför mycket. Dessutom räcker det ändå inte för att täcka en halv miljard kronor i underskott.

Andra åtgärder måste till, och myndigheten själv har länge bett om ökade anslag för vissa av verksamhetsområdena, exempelvis isbrytning, fritidsbåtsfarleder och sjöräddning av privatpersoner – än så länge utan gehör från regeringen.

Samtidigt har Sjöfartsverket tillgångar i form av en stor fartygsflotta. Flottan är en förutsättning för att myndigheten ska kunna utföra sitt uppdrag. Många av fartygen, inte minst statsisbrytarna, är dock ålderstigna och kräver kostsamt underhåll. Jag ser en risk att myndigheten kan börja snegla åt att avyttra fartyg för att minska reparations- och underhållskostnaderna samt få in medel för att täcka underskottet. Detta gäller särskilt isbrytarna. Eftersom myndigheten nyligen köpt in en nyare, men mindre, isbrytare och dessutom hoppas kunna upphandla fler de kommande åren finns det en risk att det anses genomförbart att avyttra eller skrota en eller flera av de 50 år gamla nuvarande fartygen i närtid. Samtidigt vore det ett allvarligt misstag att göra detta innan nya isbrytare är fullt operativa.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga statsrådet Andreas Carlson:

Vad gör statsrådet för att säkerställa att Sjöfartsverkets ansträngda finansiella situation inte leder till att verket avyttrar fartyg, exempelvis isbrytare, för att förbättra sin kassa och minska kostnaderna för underhåll?

.....

Birger Lahti (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch